

"ורדף אתם קול עלה נידף" (ויקרא כ"ו)

העולם ידע מגפות רבות. ביניהן כאלו שעשו שמות, ל"ע, באוכלוסיות רבות. כולן היו סביב מחלות קשות שכל מי שחלה בהן היה בסכנת מוות מיידית. מחלות אלו נחשבות כקשות גם היום, גם נוכח התרופות המודרניות והרפואה המתקדמת. חולירע, המגפה השחורה, שחפת, טיפוס הבהרות (שהשמיד מאות אלפים במחנות הריכוז וההשמדה) וכד' הטילו אימה על האוכלוסיה. מעולם לא זכור מגפה מנגיף כה פשוט שלמעשה אינו שונה בהרבה מנגיף השפעת (מלבד יכולת ההידבקות) שתשנה סדרי עולם במחי יד.

חז"ל סיפרו לנו על טיטוס שאחר שכבש את ירושלים לקח את כלי המקדש ועלה על אניה ובא נחשול והאניה חישבה להישבר. אמר טיטוס: אלהיהם של אלה חזק במים תמיד ניצח את אויביו במים, את חיל פרעה הטביע בים, את סיסרא ניצח בנהר, גם אותי מנסה הוא להרוג במים, נראה אותו נגדי על היבשה. אמר הקב"ה: ריקא, יצור קטן יש לי ויתוש שמו, נראה איך תתמודד נגדו. עלה ליבשה ובא יתוש וחדר למוחו ועשה בו שמות. - "יושב בשמים ישחק ה' ילעג למו".

גם כאן אנו רואים כיצד בעולם מלא גאוה, מכנים אותו "כפר גלובלי". בזכות כלי התעבורה והתקשורת המשוכללים, הרקיעה גאות האדם שחקים ואת הכלים האלה מנצל האדם לכל תועבה. הראה הקב"ה כי דווקא כלים אלה יסייעו בידי נגיף הקטן אף מיתושו של טיטוס, להפוך את סדרי העולם. התעבורה הקלה, המעבירה את נשאי הנגיף ממקום למקום, והתקשורת המקוונת הזורעת בהלה אדירה במהירות האור. חברו יחד לשגע את כל המין האנושי. יתכן שגם על זה אפשר לומר "יושב בשמים ישחק ה' ילעג למו".

לפני כמה שנים התפרצה באירופה מחלת "הפרה המשוגעת" זו החלה באנגליה והגיעה מבשר בקר נגוע. כותב שורות אלה הזדמן באותה עת בה השתגעה הפרה והשתגעו בני האדם בעקבותיה, ללונדון במסגרת תפקידיו, בדרך הטבע צריך גם לאכול, היכן אוכלים? במסעדות כשרות. בכל מסעדה כזו היה שלט גדול שכאן הבשר כשר ולכן לא נגוע. מתברר, שהחידק המשגע נמצא במוחה של הפרה ואינו מזיק, אלא שבשעה שמהממים את הבהמה על ידי מכת חשמל לפני הריגתה, כנהוג בעולם, הזרם מעביר ביעף את החיידקים לכל הגוף והבשר יוצא נגוע. בשר שנשחט בשחיטה כשרה כשהבהמה כמובן לא הוממה לפני כן, לא נפגע וראוי היה לאכילה מלכתחילה... באותה עת רבים שאינם יהודים חיצו אחר הבשר הכשר... (מה שכמובן לא הפריע לאבירי הצדק להלחם כנגד השחיטה היהודית...). גם כאן הכל החל כנראה מאכילת איזה שרץ נגוע אי שם בסין. וכבר אמר החתם סופר שאינו מבין כיצד רופאים הלומדים רפואה על גופות של גויים יכולים לרפא יהודים והרי אלה אוכלים מאכלים אחרים שמשנים את כל המבנה...

הגמרא אומרת "תנו רבנן, דבר בעיר כנס רגליך, שנאמר ואתם לא תצאו איש מפתח ביתו עד בוקר. ואומר לך עמי בא בחדריך וסגור דלתך בעדך" (בבא קמא דף ס:). (עמי בא בחדריך בגי' קורונה = 367). והרי הדבר הבולט ביותר בסוגית הקורונה הוא הבידוד שבין אדם לאדם.

הגזרה על הבידוד המקיף הגיעה בשבוע בו קוראים בתורה פרשת כי תשא. שם נאמר שיש לספור את העם במחצית השקל ולא לספור אחרת "ולא יהיה בהם נגף בפקוד אותם".

אמר רבנו יצחק אייזיק חבר¹. עם ישראל נמשל לכוכבים ולעפר. כוכבים נמנים אחד אחד, לכל כוכב יש את המשמעות המיוחדת שלו, וכמו שאמרו "דבר שמנין אינו בטל" כיון שלכל אחד מהנמנים יש חשיבות משלו, כך גם הכוכבים עליהם נאמר "מוציא במספר צבאם לכולם בשם יקרא" (ישעיהו מ' כ"ו). לעומת זאת, העפר במהותו אין לכל יחידה משמעות. עפר נלקח ביחד. כך גם עם ישראל מצד

¹ דרוש לשבת הגדול

אחד הם כלל ודבוקים זה בזה כעפר. אך יחד עם זה כל אחד ואחד מהם הוא "כוכב", הוא יחיד ומיוחד.

כשמונים את עם ישראל והופכים אותם למסה של אנשים, בא הנגף. כמו שאנו רואים שנגף מגיע כשכולם נדבקים זה בזה, והדרך למנוע היא להיפרד מאותה דבקות ולשמור מרחק בין איש לרעהו. כשהמסה האנושית גורמת לאנשים שיאבדו את זהותם האישית המיוחדת והמיחדת אותם שלשמה באו לעולם הרי זה אסון. מאידך יהודי לא אמור להיות לבד. ליהודי יש צורך במנין לתפילה ולכל דבר שבקדושה. יש צורך בכהנים לויים וישראלים איש על מחנהו ואיש על דגלו ואיש על תפקידו. הדרך שבה עם ישראל מתפקד בשלמות היא לשמור על שתי ההגדרות: העפר – הכלל, החיבור והדבקות שבין אדם לכלל ישראל. והכוכבים – הפרט, הייחוד של כל יחיד ויחיד.

לפיכך מביאים מחצית השקל. מצד אחד כל אחד תורם את שלו ומאידך כל אחד הוא רק מחצית ללא ההשלמה של חברו

בצורה כזו שומרים על הכלל בלי להפוך לגוש עפר חסר צורה...

כפי שצינו לעיל כי הנגף דהשתא אינו דומה לקודמיו בעבר, התופעה הבולטת ביותר במגפה זו היא הבידוד. רוב רובם של הנפגעים אינם חולים והבעיה שלהם היא שהם חייבים להיות מבודדים מכלל האוכלוסיה כולל חבריהם ומכריהם. גם החולים עצמם רובם המכריע ב"ה במצב קל אך חייבים להיות בבידוד מוחלט. כך גם נקראו כולם להיבדל ככל האפשר איש מרעהו.

היבדלות זו היא מסימני המצורע. גם הצרעת אינה מחלה פיסית שהרי אין הולכים לרופא אלא לכהן והיא באה כעונש על דיבור לשון הרע. דיבורים אלה גורמים לפירוד בין איש לרעהו, ומידה כנגד מידה הדובר יאלץ להפרד לזמן מה מהחברה ולהיות בבידוד. "בדד ישב" בהיותו לבדו יש לו זמן להרהר בתשובה על הנזק שגרם.

גם לנו ניתן זמן להרהר על הנזקים הכבירים שנגרמו הן על ידי העובדה שכיום, בזכות התקשורת המקוונת, לשון הרע ושאר דיבורים אסורים עוברים במהירות האור, והן על ידי כמה מערכות בחירות ובהן אין סוף של מילים מיותרות שהושלכו לחלל האויר איש כנגד רעהו בשפות הבוטות ביותר והריקות ביותר מתוכן.

גם לתפוצתה של תעמולת הבחירות הארסית תרמה בעיקר המודרנה. המערכת האינטרנטית וכליה, זו שכפי ציינו בהתחלה, עומדת בראש גורמי הבהלה בבעיה המקיפה את כל האנושות בימינו.

והחי, יתן אל לבו.